

TRASTORNS DEL LLENGUATGE

EL LLENGUATGE

Els éssers humans poden comunicar-se de formes molt variades: mitjançant gestos, moviments, mímica, símbols gràfics, etc.

El **llenguatge** és la **capacitat de comunicar-se mitjançant un codi de signes** de significat interpretable per totes dues parts i dotat de regles que governen la seva formació, combinació i ús.

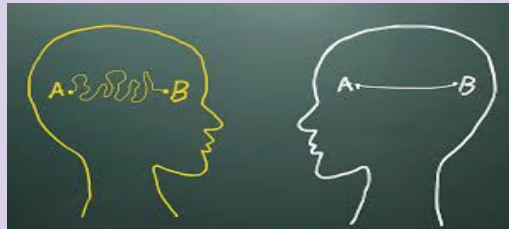

ELS TRASTORNS DEL LLenguATGE

Com hem vist, existeixen alguns factors que poden dificultar, i fins i tot impossibilitar, la comunicació.

A més d'aquestes barreres, existeixen característiques personals que poden causar alteracions comunicatives.

Un trastorn del llenguatge és una alteració o anomalia més o menys persistent en alguna fase del procés comunicatiu.

ELS TRASTORNS DEL LLenguATGE

Les **malformacions, lesions o disfuncions** en qualsevol de les estructures anatòmiques o els processos fisiològics que participen en la comunicació verbal poden causar un **trastorn del llenguatge**.

Això inclou des d'afeccions lleus i temporals, que no interfereixen en la vida quotidiana, fins a altres greus que poden alterar completament la vida de la persona.

ELS TRASTORNS DEL LLenguatge

Segons la funció afectada es pot diferenciar entre:

- **Trastorns en l'emissió del missatge**
- **Trastorns en la recepció del missatge**
- **Trastorns en el processament del missatge.**

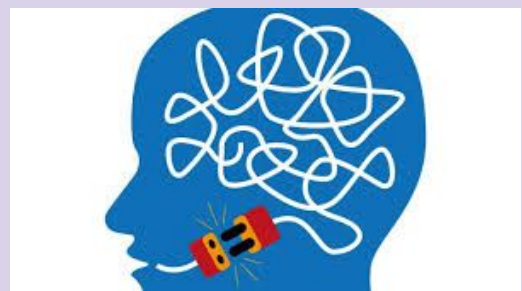
Determinar quin és el trastorn i la intensitat de la seva afectació són aspectes que ajudaran a seleccionar els recursos comunicatius més indicats.

TRASTORNS EN LA EMISSIÓ DEL MISSATGE

L'**emissió del missatge oral o parla** es pot veure afectada per diferents situacions, que poden agrupar-se en tres grans blocs:

- **Trastorns de la veu**
- **Alteracions en la fluïdesa**
- **Patologies de l'articulació.**

TRASTORNS DE LA VEU

Un **trastorn de la veu** és una **alteració del so emès** que dificulta la seva comprensió.

Les alteracions poden ser de dos tipus:

- **Disfonies:** hi ha alteració en una o diverses de les característiques acústiques de la veu (timbre, intensitat, durada i to). Poden ser **orgàniques o funcionals**.
- **Afonies:** la pèrdua de la veu és total, provocada per diversos factors. Pot ser **temporal o permanent**.

ALTERACIONS EN LA FLUÏDESA

Una **alteració en la fluïdesa** és una **emissió amb un ritme anormal**.

L'alteració més habitual és la **disfèmia o quequeig**, caracteritzada per una interrupció més o menys brusca del ritme de l'expressió verbal.

Les manifestacions disfèmiques poden ser molt variades, ja que cada persona posseeix el seu particular patró de parla.

PATOLOGIES DE L'ARTICULACIÓ

Són **alteracions** que entorpeixen o anul·len la normal articulació del llenguatge.

- **Dislàlia:** articulació defectuosa dels fonemes.
- **Disglòssia:** alteració en la parla per anomalies anatòmiques (congenites o adquirides)
- **Disàrtria:** alteració en el control muscular dels mecanismes de la parla. La forma més greu és l'**anartria** (absència total)
- **Dispràxia:** absència de control en l'articulació dels sons.
- **Rinolalia:** alteració de timbre de la veu que provoca una veu gangosa.

TRASTORNS EN LA RECEPCIÓ DEL MISSATGE

Per mitjà de l'oïda i la vista rebem la majoria dels estímuls de l'exterior.

Les pèrdues auditives i visuals, a més d'afectar la comunicació oral o escrita, afecten altres funcions i també a la capacitat del llenguatge en general.

- **Deficiència sensorial auditiva**
- **Deficiència sensorial visual**

DEFICIÈNCIA SENSORIAL AUDITIVA O HIPOACÚSIA

La **deficiència sensorial auditiva o hipoacúsia** és la limitació important o absoluta en la correcta percepció dels sons.

L'audició i el llenguatge estan íntimament units, ja que l'audició és la via habitual d'adquisició del llenguatge.

Per aquesta raó, les **hipoacúsies tenen múltiples efectes que depassen l'aspecte sensorial** i que afecten també la cognició, a l'afectivitat i, molt especialment, a la comunicació i a la socialització.

DEFICIÈNCIA SENSORIAL VISUAL

La **deficiència sensorial visual** és la limitació severa o absència de visió.

La deficiència sensorial visual engloba un ampli espectre de possibilitats, segons l'element que es vegi afectat (l'agudesia visual, el camp visual o tots dos) i la limitació de la visió que comporti: **deficiència visual moderada, deficiència visual severa o greu i ceguesa**.

Cada situació té les seves pròpies necessitats, per la qual cosa els recursos i processos d'intervenció també seran específics.

TRASTORNS EN EL PROCESSAMENT DEL MISSATGE

Els **trastorns en el processament** solen ser producte d'alguna lesió, patologia o disfunció del sistema nerviós.

Normalment es tracta de trastorns neuronals localitzats en les **àrees cerebrals del llenguatge (Broca i Wernicke)** o en unes altres que participin en algun procés necessari per a la comunicació.

- **Trastorns del desenvolupament del llenguatge**
- **Trastorns adquirits del llenguatge**
- **Trastorns generals que afecten la comunicació**

TRASTORNS EN EL DESENVOLUPAMENT DEL LLenguatge

Durant el **procés d'adquisició del llenguatge**, en la infància, es poden produir diferents patologies que l'afectin:

- **Retard en la parla**
- **Retard del llenguatge**
- **Disfàsies**

DISFÀSIAS

Són patologies que es diagnostiquen en la infantesa i probablement són congènites. Tendeixen a ocórrer sense que existeixin deficiències auditives, malformacions, insuficiències intel·lectuals o problemes emocionals.

En elles hi ha un **trastorn sever del llenguatge** (en la comprensió, el processament i l'ús), amb dificultats importants per a estructurar-lo.

És un trastorn d'evolució lenta i baixa resposta a la intervenció pedagògica.

TRASTORNS ADQUIRITS DEL LLenguatge

Els trastorns adquirits més importants són les **afàsies**.

L'**afàsia** és la **pèrdua de la capacitat de produir o comprendre el llenguatge**.

Hi ha **diferents tipus d'afàsies**, produïdes per lesions en les zones cerebrals encarregades del llenguatge, situades en l'hemisferi esquerre del cervell.

L'AFÀSIA

Aquestes lesions poden estar produïdes per:

- **Accidents vasculars cerebrals** (ictus, vessaments)
- **Traumatismes cranioencefàlics**
- **Neoplàsies:** tumors (benignes o malignes que afecten el cervell)
- **Infeccions del SNC** (com l'encefalitis)

Sol ser necessari aplicar un **tractament rehabilitador** i estratègies o **sistemes alternatius** o **augmentatius** de comunicació.

TRASTORNS GENERALS QUE AFECTEN A LA COMUNICACIÓ

Hi ha una sèrie de síndromes i malalties que provoquen alteracions en el llenguatge, en els processos de comprensió i d'expressió, en la parla o en la percepció:

- **Discapacitat intel·lectual**
- **Paràlisi cerebral infantil**
- **Els trastorns de l'espectre autista (TEA)**
- **Malaltia de Parkinson**
- **Malaltia d'Alzheimer**
- **Esclerosi múltiple**
- **Esclerosi lateral amiotròfica (ELA)**